

En vanlig dag i Kongo-Brazzaville

Ett rollspel • Ledarmaterial

För barn mellan 7 och 9 år,
eventuellt ända upp till 11 år

En vanlig dag i Kongo-Brazzaville

Ett rollspel

Introduktion

Detta är ett ledarmaterial som med fördel kan användas i grupper med barn mellan 7 och 9, möjligen ända upp till 11 år. Svårighetsgraden går att variera. Meningen är att barnen ska känna sig delaktiga i berättelsens utveckling och få en mer konkret bild av något som annars kan kännas väldigt främmande. Försök att få barnen att fokusera på likheterna med deras egen vardag, men uppmuntra dem också att reflektera över händelser eller saker som de inte riktigt förstår eller känner igen.

Karaktärerna är fiktiva, men handlingen bygger ändå på sådana situationer som skulle kunna inträffa i Kongo.

Instruktioner

Börja med att låta barnen fundera på hur en vanlig skoldag ser ut för dem. Vad gör de från det att de går upp på morgonen tills det att de går och lägger sig på kvällen? Vilka personer träffar de? Låt alla komma till tals lite kort och skriv gärna upp några återkommande stödord som man senare kan jämföra berättelsen med. Det kan också vara bra att berätta lite om landet Kongo-Brazzaville innan rollspelet börjar.

Var och en får en bestämd roll som de ska spela igenom hela rollspelet. Vissa av rollerna går att ta bort eller så kan någon få i uppdrag att spela flera små roller, ifall gruppen är för liten för att alla platser ska kunna fyllas. I vissa fall kan också en karaktärs uppgifter och repliker delas på flera barn, ifall gruppen är för stor. Det är upp till dig som ledare att göra upplägget för just din grupp.

Som ledare läser du manuset och leder på så sätt rollspelet under berättelsens gång. Barnens uppgift består i att så fort deras karaktärs/karaktärens namn nämns i texten (bara när de står med fet stil) så ska de ställa sig upp och på valfritt sätt försöka gestalta det som karaktären/karaktärerna gör. Men bara genom enkla gester och minspel, inget ljud!

När någon gestaltar en karaktär kan det vara bra att göra ett uppehåll i berättandet, eftersom koncentrationen för tillfället är riktad åt annat håll. När man sen ska fortsätta i berättelsen så är det alltid ny rad i texten, för att underlätta läsningen. Men det gäller att fånga barnens intresse igen, så att de är med nästa gång det blir deras tur.

Vid två tillfällen gör berättelsen en paus (markeras med **[paus, här kan ni leka Luffaren/spela Kuddfotboll]** i texten) och det finns då chans för barnen att leka en lek som deras karaktärer leker och som hänger ihop med berättelsen. Lekar finns föreslagna på nästa sida, men det är också möjligt att byta ut dem eller helt hoppa över dem.

När rollspelet är färdigt kan man ta en runda igen och låta barnen jämföra det med sina egna liv och upplevelser. Var det något som de upplevde var konstigt? Vad kunde de känna igen sig i? Vilka är skillnaderna? Är det något som de också skulle vilja ha i sin vardag?

Karaktärer

Namnen kan "försvenskas" ifall de upplevs för svåra för barnen. Det finns bifogat lappar som man kan klippa ut med namnen så att de kommer ihåg "sitt" namn lättare.

Familjen Bonza

Barnen:

Colette (3 år), *Loko** (9), *Jean* (12) & *Noël* (15)

* Tänkt huvudperson, vilket gör att denna roll är något mer framträdande än övriga. Bör ej därför kombineras med ytterligare roller.

Föräldrarna:

Pappa *Patrice* & mamma *Carine*

Övriga**:

Farmor *Monique*, vänner till barnen (*Olive*, *Clementine*, *Jacques*), läraren, två marknadsförsäljare

** Dessa karaktärer går att ta bort helt (antingen kan man göra vissa ändringar i texten, eller så kan de stå kvar men utan att någon har deras roll). Man kan också fördela dem på flera barn eller dela upp dem i flera småroller (ifall det är en stor grupp). Huvudsaken är att se till att alla på något sätt blir delaktiga.

Lekar

Luffaren

Leken går till så att alla sätter sig i en ring. Någon (A) står kvar utanför ringen och går fram till en som sitter ned (B). A knackar B lätt i huvudet och frågar: "Knack, knack, är det någon hemma?"

B svarar: "Ja, vem är du?"

A: "Jag är en luffare."

B: "Vad vill du?"

A: "Jag vill ta ditt hus."

B: "Nej, det får du inte."

B ställer sig upp och de båda stöter höfterna lätt emot varandra så att de nuddar. Sen springer de åt varsitt håll runt ringen. De springer ett helt varv och den som kommer först tillbaks till den lediga platsen sätter sig ned där. Den som blir stående kvar får gå till någon annan och göra samma procedur som A gjorde.

Kuddfotboll

Allt man behöver är en mjuk kudde och en tom yta att vara på. Ytan får inte vara alltför stor. Om det blir för svårt så är det bara att förminska ytan.

Leken går till så att två frivilliga (A & B) börjar med kudden. Man får bara använda fötterna, huvudet eller bröstet för att ta emot eller förflytta kudden, alltså som i vanlig fotboll. A och B ska genom att passa kudden emellan sig, komma så nära någon av de andra att de kan sparka kudden på den personen. Den som blir nuddad av kudden hjälper sedan A och B att försöka ta en fjärde o.s.v.

Till slut när alla har blivit nuddade av kudden är leken slut.

Manus till rollspelet "En vanlig dag i Kongo-Brazzaville"

Solen har precis gått upp och de våta gatorna börjar torka upp efter nattens skyfall. Solljuset gör att staden börjar vakna till liv igen. Lite varstans ifrån hörs tuppar som galer och väcker alla som inte redan är uppe. Några getter trippar iväg för att leta reda på något ätbart och en gris står och bökar förnöjt i en lerpöl vid väggkanten.

Nu börjar det synas människor på gatorna. Många är på väg ut till fälten för att arbeta och går tillsammans ut mot stadens utkanter där åkrarna tar vid. Efter hand kommer trafiken igång och tutorna ljuder mellan husväggarna. Det är en helt vanlig tisdagsmorgon, som vilken morgon som helst. Helt enkelt en vanlig dag i Kongo-Brazzaville, ett land mitt i Afrika.

Hemma hos familjen Bonza börjar dagen tidigt. Alla ska upp och iväg till arbete och skola. 9-åriga **Loko** ligger och vrider sig i sin säng...

...som han delar med sin tre år äldre bror Jean, och vill inte gå upp. Hans mamma Carine har redan varit inne och sagt till honom två gånger. Både Jean och deras 15-åriga storsyster Noël är vakna och färdigklädda, men för Loko går det trögt. Nu kommer **Carine** in igen och hon ser arg ut...

Nu får han allt ta och pallra sig upp ifall han ska hinna till skolan! **Loko** kliver upp ur sängen, klär sig och går fram till systrarnas säng som står i andra änden av det lilla rummet...

Hans yngsta syster **Colette** ligger fortfarande och sover gott...

Hon behöver inte gå upp än, eftersom hon bara är tre år och inte får gå i skolan än.

I rummet intill har deras föräldrar sitt sovrum. Tegelhuset de bor i är inte stort, det finns bara tre rum. I det sista rummet står en gammal soffa, som deras farmor sover på, plus några stolar och ett bord som familjen brukar sitta vid på kvällarna. Framför huset finns en liten gårdsplan där barnen brukar leka och där mamma Carine lagar maten över en öppen eld.

Loko kliver ut på gårdsplanen och sträcker på sig...

Carine och **Noël** håller som bäst på att skära upp frukter till frukosten...

Carine vinkar till Loko att han ska komma...

...och hon ber honom att hjälpa till med frukosten. **Loko** går tillbaka in i huset och hämtar **Jean**. Tillsammans går de och handlar bröd i ett marknadsstånd...

När de kommer tillbaka är alla uppe och sitter i farmoderns rum och är beredda att hugga in på frukosten.

Efter frukost gör alla sig klara för att ge sig iväg. Pappa **Patrice** letar efter några papper...

...som han ska ha med till jobbet, men finner dem inte. Både **Noël** och **Carine** hjälper honom att leta...

Till slut hittar de dem och **Patrice** rafsar snabbt ihop sina saker och går till jobbet...

Han jobbar på en fabrik som gör läsk. **Carine** väcker Colette...

...den minsta, innan hon också ger sig iväg till jobbet. Carine är sjuksköterska på ett sjukhus som ligger en bit därifrån.

Nu när föräldrarna har gett sig av ser farmor **Monique** till att barnen kommer iväg till skolan i tid. Hon skyndar på dem samtidigt som hon ser till att Colette också får i sig lite frukost...

När **Loko, Jean** och **Noël** är klara går de ut på gatan där de möter grannbarnen **Olive, Clementine** och **Jacques** som de går tillsammans med till skolan...

Innan de kommer fram stannar de vid ett fruktstånd och köper med sig lite frukt att ha till lunchen. **Noël** och **Jacques** betalar...

...och **Jean** och **Clementine** hjälper till att bära...

Loko och **Olive** springer i förväg och stannar till vid en skivaffär där de försiktigt tittar in...

Det är en skiva som Loko så gärna vill ha, men mamma säger att han inte kan köpa den. Men han vill ju inte vänta, han vill ha den nu! Varför kan hon inte förstå det? **Loko** och **Olive** går sakta sista biten till skolan och pratar om skivan...

När de kliver in i klassrummet har läraren redan börjat. **Läraren** står vänd mot tavlan och skriver något...

...så de försöker smita in utan att hon märker något. Men oturligt nog så vänder sig **läraren** om just då och upptäcker dem. Hon blir jättearg!...

Hon skäller ut dem framför resten av klassen innan de får gå och sätta sig på sina platser. **Loko** skäms lite, varför snabbade de sig inte?...

Ända fram till rasten håller de på med franska. De läser, skriver och lyssnar till vad läraren säger. **Loko** tycker inte detta är så roligt...

...han väntar bara tills rasten kommer, för då ska han få leka med sina kompisar. Han och Olive går i samma klass, de andra går i de högre klasserna. **Loko** drömmer sig bort...

...så att han nästan inte märker att läraren avslutar lektionen och att de andra lämnar klassrummet. **Olive** boxar lekfullt till honom på axeln och **han** rycker till lite...

Så springer de ut på gården.

På rasten leker de en lek som kallas "Luffaren". [paus, här kan ni leka Luffaren]

Tiden går alldeles för fort och snart är rasten slut. **Läraren** ropar in alla igen...

...och var och en sätter sig på sin plats. Först går de igenom det de gjorde på förra lektionen. Loko råkar svara fel på en fråga trots att han egentligen vet svaret. **Olive** viskar i smyg svaret till sin kompis...

...så att han kan säga det rätta svaret till läraren. Olive har alltid varit bättre på språk än Loko. Nu börjar läraren rita några konstiga figurer på tavlan. Varken Olive eller Loko förstår vad hon gör. När de väl börjar fatta, så är det dags för lunch.

På lunchen träffar **Olive** och **Loko Noël, Jacques** och **Clementine**. De har tagit med sig frukten de köpte på vägen till skolan. De delar upp frukten så att alla får lika mycket...

...och börjar äta. Loko undrar var Jean har tagit vägen, men ingen av de andra vet var han är. Nu kommer i varje fall **Jean** och han har med sig lite bröd som de delar på också...

Jacques berättar något roligt och **Clementine** och **Noël** kan inte sluta skratta...

Loko trivs bra med att vara tillsammans med sina kamrater.

På dagens sista lektion ska de ha Lokos favoritämne matte. På nästan alla frågor som läraren frågar räcker Loko ivrigt upp handen. När klockan börjar närma sig ett blir **Loko** så trött att han bara sitter och gäspar hela tiden...

Så här mitt på dagen är det så varmt att man inte orkar gå i skolan längre. Därför slutar man tidigt på dagarna. När skoldagen är slut går de alla sex tillsammans hem igen. När de kommer fram till familjen Bonzas hus vinkar **alla barnen** hej då till varandra...

...och **Noël, Jean** och **Loko** går in till sig...

På gårdsplanen sitter farmor **Monique** och rensar fisk...

Bredvid henne sitter Colette och leker med några stenar. När **Colette** får syn på sina syskon skrattar hon till och springer så fort hon kan emot dem...

Hon är glad att se dem. När de kommer fram till **Monique** ger hon dem lite pengar...

...och ber dem gå till marknaden och köpa lite mat. **Noël** lyser upp...

...eftersom hon verkligen gillar att gå på marknaden, och titta på alla saker och alla människor som trängs vid stånden. Det är alltid mycket folk på marknaden.

När de kommer till marknaden är de mycket noga med att hålla ihop, eftersom det är lätt att komma ifrån varandra när det är så mycket folk. De har fått i uppgift att köpa lite grönsaker och kött som de ska ha till maten ikväll. **Noël** tar tåten och kryssar mellan marknadsstånden...

Hon vet vart de ska. Snart kommer de fram till en gammal kvinna som sitter och skär upp några gröna blad till smala strimlor. **Försäljerskan** visar stolt på sitt bord som är överfyllt av grönsaker av alla de slag...

Jean pekar ut vad de ska ha och ger henne betalt...

Försäljerskan tar emot pengarna och tackar...

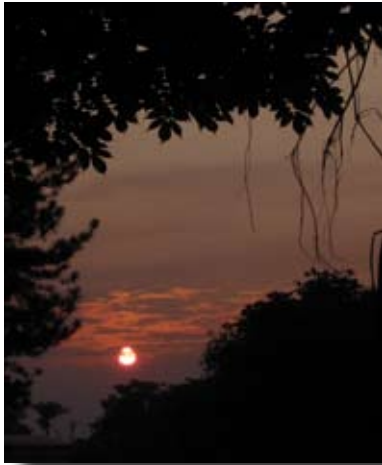
Sen går de vidare till den delen av marknaden där de säljer kött. Några män står och skär upp stora köttstycken till mindre bitar. Den här gången vill Loko välja vad de ska köpa. **Loko** går fram och står länge och tittar på köttet framför sig...

Vilka bitar ska han välja? **Försäljaren** skrattar lite åt honom och visar sedan några bitar som han tycker att de ska köpa...

Loko rycker på axlarna lite och betalar...

Så, nu är de klara och det är dags att gå hem igen. På vägen hem stannar de till och köper varsin godisbit. De kommer överens om att de inte ska säga något till mamma.

När de kommer hem spelar grannbarnen och några andra barn fotboll på gatan utanför. Alla tre blir väldigt sugna att vara med och spela. De springer in och lämnar maten hos Monique och ansluter sig till de andra. **[paus, här kan ni spela Kuddfotboll]**

Senare framåt kvällen kommer föräldrarna hem. De är båda ganska trötta efter en lång arbetsdag. **Patrice** gäspar stort när han sätter sig vid bordet...

...och **Colette** tittar förundrat på hans gigantiska gap...

Colette försöker härma honom, men lyckas inte riktigt lika bra...

Det ser ganska kul ut och **alla** brister ut i gapskratt...

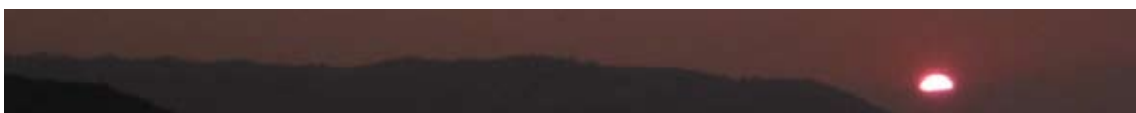
De sitter länge och pratar om dagen, innan det är dags för alla att gå och lägga sig. De ska ju upp tidigt imorgon också.

Så har ännu en alldeles vanlig dag i Kongo-Brazzaville gått mot sitt slut. Stadens ljud tystnar och allt och alla går till vila.

SMU

Gjort av Amanda Östman, MUL-kursen 2006, Lidingö folkhögskola

Dessa lappar kan klippas ut och ges till de som har karaktärer med lite svårare namn.

COLETTE

LOKO

NOËL

JEAN

CARINE

PATRICE

MONIQUE

OLIVE

CLEMENTINE

JACQUES